

PACASARITAN
TI
PANAGBIAG NI PRINCIPE
D. HECTOR DEL DIA
SADI HUNGRIA

INOLOG QUEN INORNOS TI SAÓ TI ILOCO

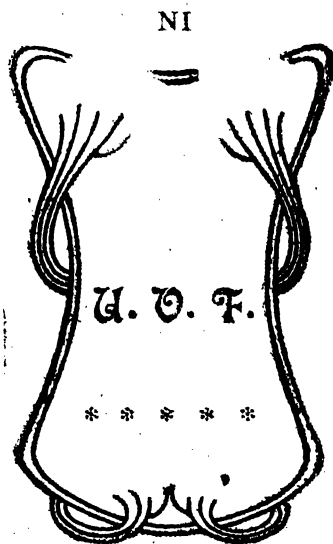
VIGAN

IMP. DE "EL TIEMPO CATÓLICO."
CALLE WASHINGTON, Nº 32 Y 34.

1918.

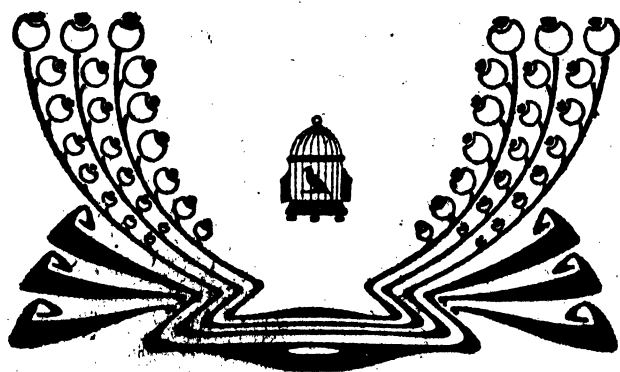
PACASARITAN
TI
PANAGBIAG NI PRINCIPE
D. HECTOR DEL DÍA
SADI HUNGRIA
INORNOS TI SAO TI ILOGO

VIGAN

IMP. DE "EL TIEMPO CATÓLICO."
CALLE WASHINGTON, Nº 32 Y 34.

1918.

BIAG NI PRINCIPE
D. HECTOR DEL DÍA
SADI HUNGRIA

✓
Magma nã agpalpalioa
ni principe sadi Hungria
cadaguiti calzada sadi Cobarrubia
bas-sit nã ili dayta.

Daytoy principe nã masarita
ni Don Hector del Día ti nagan-na
anac ni Ari Don Arturo á nasadia
quen ni nasingpet á reina Tatiana.

Maymaysa unay nã anacda
á nagbubusan daguiti dung-nãoda
agpaspasiar laeng ti aramidna
cadaguiti il-ili á dinapay naquita.

Iti bas-sit nã aldao á panagpalpalioana
sadi ili nã Cobarrubia
maysa nã balasang nã aldeana
ti nangayao ti puzona.

Cayatna coma á lipaten
ta piman aldeana laeng
ngem nalpas á naisugaten
ti puzona dina marupir

!Oh bituen nga ingguet sayacsac
á nagpuniponan ti imnas
icarie ti panagtaguicuac
dita pintasmo nga aoan omartap.

Adu ti in-nac naquitquita
á capatadac á princesa
aoan ti cas quenca
á nangbalud ditoy ricna.

In-na ngarud linabaslabasan
di balay ti balasang
nairana met nga tim-man-ao
quet dagus á nanglugay.

Di balasang pim-merreng
quet sinongbatan-na ti isem
ni principe napainamanen
quet quinanayon-na á malem.

Nanongpalan nagunudna
ti nasamit á panagpagayamda
ni Hector impalti-ingna
ti penpenpenen ti barocongna.

Ni balasanġ á Lilia
ta isut nagan ni aldeaná
sinaludsudnapay nġa im-mona
ti taquem nġa ad-da quencuana.

Ta ni Lilia idi maquitana
toy principe nġa nangina
nagparicna iti puzona
nġa iso ti cagasatna.

Gapona inintu-odna
no nangato quet á dara
ta dagusen tal-licudan-na
an-ne la quet no iculbuna.

Ni Lilia uray napanglao
bacnanġ iti dayao
panagcucuanat aoan mapilao
ti quinapacumbabana quen nacman.

Toy principe idi madlaona
nġa iti bacnanġ cagurana
inyulbudna ti quinataona
quet sim-mungbat á quinunana.

Maysa-ac á tao nġa aoan taquemna
anac ti agtagtaguilaco á taga Hungria
im-mayac ditoġ á mangosisa
ti nasaya-at á laccenmi quen ni ama.

Nupay ni panglao qn nomó ti ad-da cañac
dayao quen tacneng̃ ti pagbaenang̃ac
nadalus quen natarnao n̄ga ayat
ti umayco idaten quenca n̄ga irucbab.

Siyayamanac cadaguita calicagummo
patguec unay á pagayameo
n̄gem apayaunayen ta daytoy puzo
cas ad-da sumquen quencuana á limdo.

Maripiripco dita langam
á nangato á dara ti nacapototam
lasintupay! toy puzoc á mailao-an
no in-nac quet itay liblibacan.

Daytoy dayaooco á cupcupicupac
cacaisuna á saniatac
taoidco indad dadumac
cadaguiti daydayaoec n̄ga am-mac.

Maymaysa-ac n̄ga inanac
ulila-acon ti amá quen inac
panglao ti nacaisigudac
quet ni ulitegeo ti agtaraquen cañac.

Daguitoy ti panpanonotem
quinaulilac quen quina ubing̃
ta dica coma isayang̃guseng̃
no dayta ayatmo bareng̃-bareng̃.

No casmo pagdua-dua-an Lilia
ti nadalus á panagayatco quenca
inton bigat á masapa
daoatec quen ulitegmo ti palubusna.

Diac mabalin ti agbiag
Lilia no papa-ayen-nac
ta sicsicapay la ti nanġsugat
ditoz puzoc sapata-ac.

No daytoy quinataoc
nanġato quen nababa di ma-an-nurut
no daytoy puzota inda agsin-nurut
ti picapicda inda agtimpuyog.

Dica ibagbagá quen ulitegco
daguita á panġguepmo
ta pilit agunġetto
quet isublinacto manen iti Colegio.

Ta cayatnac nġa yasaoa
ditay anac ti gay-yemna
sanġsanġitco ti nagpaiduma
ta aoan umapay cañac nġa ayatna.

Ti adu nġa panagsin-nusicda
ni Hector quen ni Lilia
panunġpalan naganamunġda
daguiti nadalus nġa ayan-ayatda.

Idi rumayray á rumayray
ti ayan ayatda-naisaguday
napanda nãad sim-maclanã
ti Padre Cura nagcasar.

Calpasan ti panagbodada
nagtarusda iti Fonda
ta isut pangrambacanda
iti bendicion nãa inaoatda.

Idi madamá ti pamigatda
sim-manãpet ti telegrama
ni Hector binasana
quet nagliday ti rupana.

Ni Lilia nãa asaoana
dinamag naguintu-udan-na
no aña ti paglimdoan-na
á mangtubengã iti ragsacda.

Inão-nãotec nãa asaoa
basaem ta telegrama
ayaban-nac ni ina
ta marigatancan ni ama.

Amanãan nãa paguel quen cana
ti dimtenã á rim-maná
itoy cagasatan nãa aldaota
ta daques saman ti parta-anãna.

Hector n̄ga cain̄gonḡotco
tun̄gpalem ti reb-ben̄gmo
arayatem ni dacquelmo
á nacautanḡam ti biagmo..

Aman̄gan ti apguesna Lilia
daytoy á intá panagsina
toy puzoc cas maoará
ta nagecadua ti ricuten-na.

Pabilguem dayta naquem
ta castat gasatta ana-nuen
isuna la n̄ga in-nac daoaten
ti laguipmo cañac taguinayonem.

Daguita balacadmo á nalinis
isuda cañac ti mamabileg
panaoanca n̄garud á pilit
qt madaras met la iti panagsublic.

Dios ti agbati Lilia toy biagco
dinac ipusay dita laguipmo
Dios ti cumuyog met Hector cain̄gonḡotco
Dios ti mangagas iti nadayao á dacquelmo.

Ni príncipe Don Hector á nan̄gina
dimten̄gen iti palaciona
nagten̄gan-na ni amana
á dumegdeg iti rigatna.

Toy Ari á nasadíá
idi mapasangpetna toy anacna
nabang-aran ti saquitna
inayaban-na quet quinonana.

Ingongetec unay nga anac-co
yamanec ti isasangpetmo
agtogaoca ditoy sibayco
ta yebcasco toy palimedco.

Toy príncipe madanagan unay
ti langá toy Ari á cas natay
inaracupna nga inasitgan
quet quinonana á sinungbatan.

Cas maorá toy puzo
ti madatngac ama á saquitmo
dicaman nagtalec ditoy anacmo
ta dica sinapa nga impaca-am-mo.

Adu met ti masirib á medico
á naglasud ditoy mundo
¿Didaman ayá macaipato
ti guinaoa dayta rigatmo?

Daytoy immapay cañac á saquit
sa-an nga mabaelan ni sirib
daytanto qued-dengmo ti urayec
inton ma-al-lingagmo toy palimed.

Cascaman la agduadua, ama,
ditoy anacmo á maymaysa
guibusam ipecsam ida
daguiti tu-oc á mangsemsem quenca.

No daytoy pigsac ti masapolmô
madada-an toy darac nga ibuyatco
ti nangsair quenca uray siasino
agservi daguitoy tactacquiagco.

Napnecacon Hector, caingo-ngotac
ti quinaimbagmo nga inanac
dumngegca ta guibusac
toy nacana á pagled-da-angac.

Daydi daydayaoec nga amá
á nagtaoidac ditoy Corona
ad-da nalimed á susicda
idi Ari sadi Turquía.

Agsipud iti masansan
á panagsugalda panagayayam
daydi apom á lacay na-abacan
ti naoadoad saan á mabilang.

Pilit á naisaldana
ti cetro quen Corona
quet aoan laeng ti gasatna
á namasubli idi abacna.

Nupay castoy ti na-aramid
ti panagpagayamda á nasamit
ni Ari sadi Turkiá á nasaririt
pinacaoan-na amin aoan susic.

Daques ta idi nataydan
daguidi dua á lal-lacay
tay anacna nacasarac
ti pacaquitaan daguidi nãa utang.

Singiren-na á pilit
ta ad-da quencuana ti linteg
biangco ti agquitaquit
ta diac cayat ti mailusit.

Capilitan á mairub-buat
ti nacadidigra á gubat
asintopay ti familiac
no siac ti aoanan gasat.

Toy barucongco silelem-mes
ti nagtataroptop á pait
baguic ti di macaitured
ta quinapetnac ti nadagsen á saquit.

Iti baet daguitoy á pagtu-ocac
maysa á surat ti dimtenã cañac
liolioa nãa im-marayat
nãa umaclon ditoy á rigat.

Maysa á Emperador á capagayamac
ti nangibaon ditoy á surat
ti sanicuana naoad-oad
ta paguibel-lenġna iti pirác.

Ad-dapay naipadpaduma
á capatgan á gamenġna
tay napintas nġa anacna
á ni princesa Doña Nerina.

Ti cababagas daytay surat
cunaen-na nġa no ma-an-nogutac
agasaoa agayanayat
daguiti an-nacmi saan á rabac.

Ta iti can pagayatan-na
nġa sicát mangasaoa tay anacna
tacnenġmo ti inanamaen-na
quet urnusyonto aoan pumada.

Adu nġa pripríncipe á nasadiá
ti dimmanonen dita á princesa
aoan laeng ti tinaliaona
á pagayatan ti puzona.

Ammom dica pagduaduaan
ti pintasna á pagdamandamagan
ti pay dalusna quen nacman
nagititipunan ni gundaoay.

No maannogutac ti itulagna
toy Emperador á nangina
dagup ti utang bayadanna
quet maliclican ti gubat á nacadidigra,

Ni gayyemco dinacan mabalin
á ti rigatco inna buybuyaen
puzona ti ingguet tacneng
ta iliclicenac adu á bain.

Dayta naquemmo ti urayec
anacco á dungdungoec
sicsica la ti macabitibit
ditoy pacalmesantay á pait.

Toy príncipe di macatimec
barucongna ti agquintayeg
ti puzona simamaldit
ti ladaoan ni Lilia á nasam-it.

Ni Reina idi mapali-iona
á di agtimec toy príncipe nga anacna
dagus sinenñasan-na
ti dina isusupring quen amana.

Inayabanna didiay ruar
ta apanna quinissiman
ánacco dica paldaangān
ni amām ta no di maayosān.

Mayatcaman quen saán
andingayem coma ni amám
am-mom dica pagduaduaan
á bassit unay ti biagnan.

Nagsubli toy príncipe quen amana
á cas bumtac ti barucongna
dina mabalin nga ipecsa
ti nalpasen á panangasaoana.

No ipalaoagna nga ibucsilan
ti panaglibasna á nagcasar
pilit á isut gapuan
ti patáy ni amana á lumdaáng.

Pinatangquenna ti naquemna
quet inlimedna ti ladingitna
pinaragsacna ti rupana
quet daguitoy ti sinaona.

Natacneng unay nga agpayso
ti naquem tay Emperador á nangato
namacpay no saan á siac ti naipato
á pili diay princesa ti puzo?

Daytoy Ari inatapna
nga di umannugut toy anacna
naglimdo ti naquemna
quet castoy manen ti sinaona.

Ni Emperador dina inġgacat
nġa imbaon cañac daytoy surat
no dina inona á pinacbab
ti paquinaquem ni anacna no agayat

Anacco no dica anamongan
daytoy cacaaisuna á pamuspusan
pilit á dacam quen inám
iti tanem inġcam agguiddan.

Toy príncipe nupay taguidacsenna
nġa ulbuden ni amana
pilit madacaoatna
ta pangandingayna iti biagna.

Inġongġotec á dacquelco
matunġpal amin nġa cayatmo
sirarag-ó toy puzo
ta matulunġac ti rigatyo.

Araçupencaman ánacco
ta binanġ-áram toy baruconġco
limmag-anpay toy saquitco
ta nagoacnit amin á ducuteo.

Ni Ari Don Arturo
quimmaradcad nġa agpayso
dinagusna nġa impacaammo
iti Emprador á nanġato.

Ni Emperador siraragsac
dinagusna ti nagrubbuat
sinaruncaranna á siayat
ni abalayanenna iti madarás.

Naganamong nagtultulagda
daguitoy dua á Monarca
casdala itay mabuybua
ti gasatto daguiti annacda.

Ngem ti saan á mabayag nga aldao
simmublman met la iti saquitnan
ta piman saan nga maagasan
ta nalpasen á naisamay.

Nupay di maigaoid ti biagnan
sitatalna á matay
ta barucungnat naoacnitan
ti dandanag quen leddaang.

Ti maudi á bilinna
inulit pinacbabna
toy príncipe nga anacna
no asaoaenna ni Nerina.

Toy di macasaibbec nga príncipe
binalioanna manen ti nagsari
nupay naquemna ti maisupadi
ta caumsina unay ti agtiri.

Natay á sitatalna
ni Ari Don Arturo del Día
siraragsac ti rupana
á nangyaoat ti bendicionna.

Idi nalpas naioac-oacasda
ti narambac unay á ponponna
ni lumlumdaang á reina
indanagna ti casasaadda.

Marip-ripiripeo anacco
á dicán saman icascaso
ti bilin di dacquelmo
á pamuspusan ti rigat-tayo.

Dicapay la panpanonoten ina
ti panangasaoac ditá princesa
ta daytoy naquemco caalasna
nga asaoac gaput ta piracna.

Dicapay la madandanagan
ta pagbao-baoentapay toy leddaang
siacto ti mangipamuspusan
punasem, ina, daguita luluam.

Aoannġatan, anacco ti pamuspusanen
no daytay princesa dica asaoen
ta no gubat ti aramaten
toy concienciac dina aoaten.

Rebbengña unay ánacco
á iti rigat bucudtayo
saan nãa iti Reino
ti maisandi nãa aguicaro.

Anacco no dica ibturan
dayta cacaisuna á pacaispalan
casanontopay toy inám
á matay ti ledleddaang.

Agrubbuatca ta inca sumaruncar
itay princesa á nadeggang
cas inta panagyaman
ti itutulungda pannaranay.

Ni príncipe nupay dina pagayatan
ti ipapanda isasaruncar
pilit á inna pagustuan
ni inana tapno di masnaayan.

Ti barucungña agdussuur
ti baguio agtataruptup
naquemnat mariribuc
ti saadenna á naricut.

No añanto ti pambarna
ti dina panangasaoa
dina met mabalin nãa ibagá
ti panagecasarda quen Lilia.

No gandatenna n̄ga ibucsilan
quen inana á malmalday
pilitto á isut gapuan
ti ladingitna in̄gat matay.

Napan n̄garud nagnagna
á mangiliolioag iti tuocna
insabetda ti maysa á carta
n̄ga tao á balud ti naggapuanna.

Ti cababagas daydi á surat
natan-oc n̄ga ápo no caasiandac
aoaten imden̄gandac
á sumaclan̄g ita dayág.

Maysa á palimed á nasquen
ti innac cadacay iquis-siim
no ipalubusyo dicay tactaquen
tapno maban̄g-aran, ápo, dayta naquem.

Ni príncipe nagpanonot
inaois ti puzona á immannugot
inaoatna daydi balud
n̄ga aoan quet ti nacasipsipot.

Daydayaoec n̄ga ápo
itdem cañac ti pammacaoanmo
itoy nacabasel n̄ga adipenmo
ta inal-lilaocay n̄ga in̄gulbú.

Nġem daytoy á panangal-lilaoco
isot itá ti paglainġanyo
pamuspusan naricut á saadenyo
quet dayta anusyo cañac idumdumayo.

Siac ti tao á cadadacsan
ta nabaludac itá á nagtacao
nġem adda nacarcaro pay
nġa aoan caanatupna á pacaoan.

Agsipud ti rigatco nġa agbiag
nag sinan padi ti napanonotac
aoan ti nacadcadlao cañac
idiay ili á Cobarrubias.

Siac idi ti namendicion
idi panag casaryo á casla pudnon
bin-ig nġa al-lilao ti impacatcon
ta daydi masucalan ti cabutengcon.

Ammoc nġa dinanto anamongan
ti Sr. Ari daydi á panag casar
isut nagturdac á nangal-lilao
dita dayagyo á pagrucbaban.

Ta nupay inlimedyo
ti quina-príncipeyo á nangato
sigud á nailasincayo
ta didac maubud dayta langayo.

Mabalinyo itá ti manḡasaoa
ti catutupanyo á princesa
ta iti pananḡasaoayo quen Lilia
ulbud aoan duadua.

Apo pacaoanendac
ti innac cadacay pananḡtactac
nadamagco ta casasaad
quet toy palimed innac yebcas.

Dayta queddenḡyo ti ururayec
toy nacabasol nḡa agbabaoín
no agduaduacayo incay damaguen
cadaguítí papadí ammirisen.

Naulpit nḡa tao inḡuet sabrac
á nagtured nḡa nanḡal-lilao cañac
inrurumen inculbunac
ti Sacramento nḡa innac inaoat.

Apo, iti namanonotac
impagarupco laenḡ no rabrabac
á bareḡ bareḡ nḡa ayat
pagliolioanyo nḡa agbiag.

Impagarupco ninamnama
nḡa iti Señor Ari caonḡetna
ta maysa la nḡa Aldeana
ti casinggalutyo cacal-laisa.

Saanac n̄ga tao n̄ga aoanan tacneng̃
n̄ga agayat iti bareng̃ bareng̃
cadaguiti babbai agdaddadael
n̄ga aramid ti aoanan naquem.

Ni príncipe Hector ti pong̃totna
daydi balud pinaipanaona
n̄gem simnec met la ti caasina
ta pinalag-ananna ti dusana.

Dinagusna ti nagtelegrama
cadaguiti papadi dinamagna
no pudno n̄ga iti ordenna
aoan ti nagan di nasalioaoá.

Dagusda met á sinubalitan
n̄ga aoan daydi á nagan
ta indapay n̄gad nasucalan
á naguin papadi nan̄gal-lilao.

Napalalo saquit ti naquemna
ti ulbud á panagcasarda quen Lilia
ta is-isu laeng̃ ti ay-ayatenna
á dina maisina ti puzona.

Rinambacandapay n̄ga immuna
ti panagtaoidna ti Corona
sada napan bimmisita
diay pagarian ni princesa Nerina.

Apaman n̄ga nasirpatna
ni naigundaoayan á princesa
nasdaao ti naquemna
ti pintas quen nacmanna.

N̄gem ti puzona saan n̄ga nang̃ricna
ti cabassitan n̄ga ayat á ipicapicna
ta naipagquet ti ladaoanna
ni ay-ayaten̄na unay á Lilia.

Ti pamintasan agsinsinda
ni Nerina quen Lilia
isuna la n̄ga pagdumaanda
ti casasaad tung̃gal maysa.

Ni Nerina cas Alejandria
n̄ga agracurac ti imhás quen bang̃lona
sisiit ti nang̃liemot quencuana
á salacnib ti quinadalusna

Ni met Lilia cas Azucena
á dalusnat aoan pumada
caasping̃ ti quinapacumbabana
nupay agsacnap met ti bang̃lona.

Ta ni Lilia naidumduma
cadaguiti capatadanna n̄ga Aldeana
lang̃anat cas nang̃ato á dara
aoan pacaiguidiatan ti sursuruna.

Ni met princesa Nerina
dagus nagparicna quencuana
ti picapic ni ayat ti puzona
quen Ari Hector idi maquitana.

Aoan laeng ti impalpal-laisna
nga ayat ni Hector quencuana
ta sililiday matartaranta
daydi apanda ivivisita.

Nupay no casta dina iniccat
ti namnamana nga agayat
mapanonotna nga iti saan nga mabayag
ti ladingitna innanto mailiolioag.

Nagaoid á sililiday
ni Ari Hector quen ti Reinan
puzonat di naabbucay
ditay princesa á casungduan.

Ti puzona maymaysa
adda amia quen Lilia
naricut ti naquemna
á mangipusay ti ayatna.

Ni met Lilia idi napanaoan
maymaysa á lumlundaang
dagusna met á naatmmoan
ti quina principe di asaoanan.

Dina pagduaduaan ti nomona
á di maicari nga asaoana
ngem nalpasda metten nga nagsápata
ti sangaoanan ti Dios nagcal-laisa.

Ta no coma no nammoanna nga nasapa
ti quina príncipe ni ayayatenna
indulin inpenpenna
ni ayat iti barucongna.

Cancanayon met á ma-ao-aotna
ti surat ni asaoana
impadamagna ti patay ni amana
quen ti naricut nga casasaadna.

Siam á bulanen ti napapagna
nangruguit di panagecasarda
pagammoanen napasungadna
ni Ari Hector nga asaoana.

Daytoy Ari dina naibturan
ti cabayag á dida panagquitan
gandatna pay nga inayan
ti panagbalioda nga agcasar.

Ragsacna ti nagpaiduma
idi agsaracda quen Lilia
nalipatanna amin á tuocna
quen ti naricut á casasaadna.

Ngem amangan ti apguesna
idi ruguian ibucsilanna
ti ulbub á panagcasarda
dina ammot panangiranguina.

Apaman nga nayeucasna
dagus met la á dinaoatna
ti palubus ni Lilia
tapno agbalio agcasarda.

Inruarna met nga imparang
daguiti papeles nga nacailanadan
ti palubus á maipaay
á masapol ti agcasar.

Ni Lilia nagpanonot
quet dinapay la inanugot
barucongna ti nasapot
ti ingguet pait á tuoc.

Dinaoatna ti señor Ari
á panonotenna pay ti maicari
madanagan met ti señor Ari
anno la quet no agbabaoi.

Mano nga aldao ti pinalabesna
sada nagsarac nga nagpiddua
sinaludsud inintuudna
no pudno daguiti damdamagna.

Ibagam comá daydayaoec nga ápo
no pudno daguítí damdamagco
maysa can á princesa á nangato
ti mabíit asaoaenyonto.

Isucan ti pacaispalañ
ti agdama nga pacarigatam
dinac comá liblibacan
uray damag á casaquitan.

Lilia á caingongotco
pudno amin daguítá damagmo
ngem quet di ipanecnecco
nga diac mangasaoa ti siasinno.

Sicsicá aoan sabali
toy puzoc inna pinili
amin á cucua di maipudi
ta innásmo agbalbal-laigui.

Intono bigat á masapa
didiay simbaán mapanta
dagusen balioanta
ti ulbud á panagcasarta.

Uray no mapucaoco amin
ti quina Aric quen aquem
dinac la quet sinsinaen
dayta puzom pangaasim.

Daytoy puzoc sisasamay
á inġgana quen ni patáy
ti ladingit á capaitan
quinona ni Lilia insennaay.

Daoatec igunam-gunameo
ta isinanác dita naquemmo
ibilanġnac la á pagayammo
quet surutem toy balacadco.

Asaoaem alá
ni princesa Nerina
ipagapum iti reina
á cacaasi nġa agsagaba.

Panonotem á nalainġ
dayta turaymo quen tacneng
no siac ti asaoaem
dayaomo ti mairurumen.

Taripatuemto á nalainġ
agaoaam á pagasaten
daytanto urnusyo á buybuyaen
ti nam-ayco inġganat taném.

Capilitan nġa agsinatan
nupay apguesna ti di maibturan
no addanto inta pagsaracan
castanto laeng agpagayam.

Diac agbiag Lilia
no toy ayatco inca isina
jaddansaman naidumduma
dita puzom aquinecua?

Dayta cayatmo señor á panangipato
á pangipecsaam dita tuemo
itinto aldao ipamatmatnanto
ti quinamaymaysa toy puzo.

Lilia diac mabalin nãa asaoaen
tay princesa á ingguet tacneng
ta di aoaten daytoy naquem
no toy puzoc dina ayaten.

Itinto aldao quen tiempo
mabalin nãa ayatemto
capilitan ta castat ipato
ti agdama nãa casasaadmo.

Dios ti agbati natan-oc nãa apo
ioacsidac dita panonotyó
itinto langit á nangato
ti mangsaluad iti gasatyó.

Diac mabalin Lilia
ti ag Dios ti cumuyog quencia
jdicán saman mariena
ti apgues toy puzoc no aoanca?

Nagpucao ti ricnana
idi pinanaoan ni Lilia
idi agsublin iti puotna
lumnequen aoan initna.

Nagaoiden diay pagarianna
á dina masurut ti naquemna
nadanonna ti dacquelna á reina
á lumlumdaang sumsumga.

Natignay ti puzona
á nangngaasi quen inana
inammiris pinanonotna
daguidi balacad ni Lilia.

Inrubbuatna amin nga maicanada
ti apanna panangasaoa tay princesa
di masaba ti ragsacna
ni dacquelna á reina.

Idi nalpasen ti bodada
á nagpaiduma ti rambacna
toy Ari incarinat naquemna
á pagasaten ilalaenna.

Aoan met iti pambar
iti urnusda nga agassaoa
ngem iti princesa dumdumlao
ta iti panagayat diay Ari nalab-ay.

Casisigudna n̄gata
quinonana iti naquemna
naliday á panagcucua
casla adda panpanonotenna.

Ni princesa doña Nerina
nalaus ti ragsacna
ta naitun̄gpon̄g naiyasaoa
ti pinili diay puzona.

Ni met Don Hector n̄ga Ari
naquemna ti naisupadi
nupay no casta di met maumsi
ti annonḡna á panag servi.

Cadaoyan cababalin
daguiti tao á natacnenḡ
ammoda n̄ga annoruten
ti casasaadda quen rebbenḡen.

Dua á taoenen ti napapáгна
nan̄grugui di panag casarda
nasayaat laenḡ ti ururnusda
ti la daques aoan anacda.

Sublian tay pay ni Lilia
idi pinanaoan insinana
ni Hector ayayatenna
tapno is-iso laenḡ ti agsagaba.

Ti aramidna á pagliolioaan
manglimos mangsaranay
cadaguiti tao á marigatan
ti balayna cas la hospital.

Naminsan nga aldao napasungadna
ni marqueza de la Rama
balo nga aoan ti anacna
quet naiduma ti quinabacnangna.

Daytoy marqueza tuntonenna
á caanacanna ni Lilia
quet alaenna ti cayatna
tapno adda agtaoid ti cucuana.

Ta daydi amá ni Lilia
anac ti marquez nangato á dara
nangasao ti Aldeana
quet imbel-leng pinagtalaoda.

Natay di marquez nga amada
maymaysa á natda ni marqueza
nalaguipna di cabsatna
quet tinunton binirbircna.

Nasaracanna ni Lilia
quet pinilit innalana
ta pangsulit pangsupapacna
ti pannacabaybay-á ni amana.

Nasaquit ti naquem ni Lilia
nga panaoan daguidi masaquitna
ngem umaois laeng ti dara
ti maymaysa á nacaputotanda.

Incarí met ni marquezá
á taripatuendante á dua
daguiti marigrigat quen masaquitna
tano di lumdaang ni Lilia.

Ni marquezá naparagsacan unay
ti caadda ni Lilia nga anacnan
aglalón maaoinapay
ti casayaat quen linis ti cababalinnan.

Nangpuangay ti funcia
inangayna met ni Ari Hector quen asoana
di nacaliclic ni Lilia
panagtutungpong panagsasaracda.

Idi maquita ni reina Nerina
ti macaay-ayo á langa ni Lilia
dinagus inyaoina
ti nasam-it á pannaquipagayamna.

Nupay no liclican ni Lilia
ni Ari Hector ti panagsaritada
capilitan ta maicanada
ti agdama á casasaadna.

Iti panagsarac ni Ari quen Lilia
rimmusing manen á rimmaba
daguiti nalabes nga ayan-ayatda
ngem dida impadlao naglinnimedda.

Umamác unay ni Lilia
no agatap quet ti reina
nupay aoan aramidida
ta natacnengda á sangapada.

Ni Lilia agcadinamag
ti pintasna quen nacman
adu nga pagpagarian
ti agayat quencuana á tumangay.

Ngem aoan laeng ti inna aoaten
ti ayatna inna aclonen
ta iti puzona naipenpen
ti maymaysa nga inna inayaten.

Ti marqueza á pannacainana
masmasdaao quen Lilia
ta sililiday la ti rupana
quet dina cayat ti maquiasaoa.

Limá nga taoen ti napalabasda
bayat ti inda panagasaoa
ni Ari Hector quen reina Nerina
ngem aoan laeng ti anacda.

Nasayaat unay ti urnosda.
bayat ti inda panagasaoa
ni Nerina naidumat gasatna
quet ni Ari siulimec nga agsagaba.

Naminsan nga aldao ni Nerina
nagucag ta adda sinapulna
ti aparador dagulti papelesna
ni Ari Hector nga asaoana.

Inna quet natumpungan
ti medallon á nacaidulinan
ti ladaoan ni Lilia idi Aldeanapay
naliplatan ti Ari nga indulinnan.

Cas nasuléc ti mata ni reina
á ladaoan ni marquezita Lilia
immatap ti naquemna
nga adda aramidna iti asaoana.

!Asiac pay! quinunana
ta impagarupco no maymaysa
sisiac á cacaistuna
ti ayayaten diay puzona.

Sangatecto nga iparupa
quen ni Hector toy aramidna
ta inal-lilaonac nga incaoa
ta di maitutup ti quinatacnengna.

Ni Lilia á capagayamac
ti nagtured á nangliput cañac
daytoy man ayá ti supapac
ti panagtalecco quenca panagayat?

Agsasao nga maymaysa
toy napaldaangán á reina
dina masurut aramidna
ta cas agpucao panonotná.

Ngem no maquitana ni asaoana
sumnec met laeng ti caasina
ta agsi-impay nga umona
no pudno nga adda aramidna.

Masmasdaao ni Lilia
ti pangcucua ni Nerina
ta cas agsi-im mangmatmata
á cas daques ti at-atapna.

Madanagan met ti naquemna
anno la quet madlaona
daguidi nalabes nga ayan-ayatda
quen Ari Hector nga quinaayan-ayatna.

Ngem aoan man laeng ti mapaliiona
ni lumlumdaang á reina
nga uray cabassitan á panagquinnita
ni Lilia quen ni asaoana.

Nagbabaoi ti naquemna
á mangyatap cañada
ta ni Lilia cas anggel ti rupana
nga aoan pay bassit á mulitna.

Ngem ti naquemna di maiccat
ti imon quen panagatap
napanonotna nga inaramat
ti napan quen Lilia nangsalangad.

Iniccatna ti caoesna á reina
nagaruat ti Aldeana
iti rabi-í nga aoan macaquitquita
apanna sinarac ni Lilia

Nadanonna á nairana
á maymaysa ni Lilia
dinagus impamatmatna
ti quina siasinona.

Isú ti inayác Lilia
ta agpennecac agsaludsud quencia
pudno la ngata ti ingca ibitla
á caanatup dayta langá.

Ibagamman ti pudno cañac
no adda ayan-ayatyo quen asaoae
anusan palaoagannac
tapno mabang-áran daytoy atap.

!Oh, reina nãa ingguet nãato
naggapuan daguita saludsudmo
sairemman daytoy puzo
iti nadaoel á panangipato.

Dinac maubuden Lilia
ta ipamatmat dayta rupa
dagusca á lim-mabaga
quet dica maiperreng daguita matá.

Natalgued á tanda toy ingcuyugco
á pacapnecan ti ayanayatyo
toy dayao quen quinatacnengco
diac aguipato ti saan á pudno.

Quitaem daytoy ladaoam
intedmo á pacalaglaguipán
iti Ari á casimpungalam
sadac inal-lilao nãa intebbang.

Basaem dayta licodna
ti nailanad á fechana
bulan laeng ti napalabasna
idi inna cañac panangasaoa.

Di nacatimec ni Lilia
idi naquitana ti ladaoanna
binabalaona ti naquemna
ti quina lioay ni nangtedanna.

Dimet mabalin á paglicudanna
ta carimon met ti concienciana
ti agulbud aguincucua
n̄ga aramid ti aoan tacnengna.

Pinabilegna ti naquemna
quet sinaranayna ni Nerina
á naidasay ti ladingitna
idi mapnequen ti quina pudnona.

Oh, natan-oc á reina
palaoaguecon amin quenca
n̄gem daoatec pay n̄ga omona
n̄ga cas agcabsat ti panagguianta.

Ammoec amin ti cayatco
n̄ga uray cacaroan ti nacaro
nalpasen n̄ga nacusocoso
ti talna toy naquemco.

Impalaoag amin ni Lilia
daguiti nalabes á panagbiagna
impudnona amin aoan inlibacna
quet nagsao ni Nerina.

Sapataam coma Lilia
no bayat ti incam panagasaoa
nalpascayon n̄ga nagsina
daguiti ayan-ayatyó idi euá.

Sapataac á sioáoayá
nga idi nalpascamin á nagsiua
dicam sinublianen inggana itá
uray cabassitan á panagquinnita.

Ni Ari Hector natacneng unay
dica rebbeng nga pagduaduan
toy dayaoco dipay namulitan
quet toy concienciac cadadalusan.

Itá ta naammoam aminen
dita barucongmo inca ipenpen
pengdam dica saritaen
iti Ari á daydayaen.

Diac mabalin á di ibagá
ta di la sisiac ti agsagsagaba
á malramraman ti basolna
sapay no di siac ti inal-lilaona.

Guraenca comá Lilia
ta agsinnalisal ti ayatta
ngem di aoaten toy conciencia
ta aoan basolta nga agpada.

Ananuen ta gasatta
ti nagayat ti maymaysa
ngem sicá ti insagudayna
á pagturayen diay puzona.

Cayateo no maammoanna comá
ti pannacaammoe ti palimedna
á dinae ayaten diay puzoná
quet ti la piráeco ti quinalicagumanna.

Daydayaoec á reina
ti Ari aoan basolna
bainna ti nagpaiduma
nġem naricut idi ti saadenna.

Isú unay ti pagtuocanna
ti bain quen alicacana
dican tumutop ti cabaelanna
á pangsupapac ti ayatmo pangilala.

No ibagam amin quencuana
dagup ti inta nasarita
bainnanto ti di masaba
ingganat tungpal biagna.

Tuladennac comá reina
nġa agtutuoc gapo quencuana
caasiam ti pannacabainna
ta duduata laengen nġa agsagaba.

Amin ti balacadmo Lilia
toy naquemco pinalaoagna
turdacto á maymaysa
ti agtutuoc agsagsagaba.

Dinto la ageurang̃ reina
dita naquemmo ti ananayenna
no addaac n̄ga inca mabuybuya
dito pagariam á dagá.

Pumanaoac dito á reino
innac ti adayo á disso
no sumiplot ti daques á naquemmo
panonotem daguiti balacadco.

Agsinatan natan-oc á reina
maudi daytoyen á panagquitata
itinto Dios á namarsuá
ti manopapac cadaguiti tuocta.

Ni reina quen ni Lilia
nairut ti panaguin-naracupda
nadalus ti naquemda á nagsina.
ta nasin-áo piman ti puzpuzoda.

Tal-lo á taoenen ti napalabasda
ni Ari quen reina Nerina
nasaysayaat manen ti urnusda
n̄ga aoan quet bassit á salimucocda.

No dadduma ti reina
sombro ti daques n̄ga naquemna
dagusen panonotenna
daguidi balacad ni Lilia.

Ni Ari met n̄ga asaoana
aoan laeng̃ ti at-atapna
ta aoan met ti ipadpadlaona
ni reina doña Nerina.

Ti nalimed á panagsagsa-gabaná
ni reina doña Nerina
di nacaibtur ti baguina
quet narba ti caradcadna.

Dandanagda ti nagpaiduma
ta dumegdeg laeng̃ ti rigatna
dagup ti mang̃ng̃agas immarayatda
n̄gem aoan laeng̃ ti bang̃-aranna.

Agsipud ta maricnana
n̄ga ipanna daydi á saquitna
inayabanna ti Ari n̄ga asaoana
tapno agsaritada á duduá.

Matayacon quinonona
quet ti maudi á bilinco quenca
asaoaemto ni marqueza Lilia
quen cañac dicanto idumduma.

Masdaaac man Nerina
daguitá n̄ga inca ibitlá
pagarupem saman ayá ,
n̄ga ipalubusco n̄ga matayca?

Am-moc aminen Hector
dagup ti palimedmon
inton maidulinyo toy bancaycon
ucaguemto diay aparador.

Dicanto liolioayan
ti tanemco sarsaruncaran
canayunemto nga arcosan
ti sabsabong agcacalasbang.

Hector dica lumlumdaang
ta nasam-it cañac ni patáy
sisasagana nga agur-uray
ti balangato capusacsacan.

Toy Ari di macatimec
luluana ti tumaredted
ásipay á naguiturtured
toy reina ingguet singpet.

Natayen á sitatalna
ni reina doña Nerina
nasaem á ladingit ti pinarnuayna
ta nalaing unay ti cababalin-na.

Calpasan ti siam á aldao
toy Ari á lumlumda-ang
inna quet natumpungan
di ladaoan ni Lilia nga indulinnan.

Cas marunao ti puzona
no is-isipen panpanonotenna
á maipangguep ti quinalioayna
ti nagtu-tu-ocean di reina.

¡Oh ingguet tacneng á reina
ti quina loayco pináldaangnaca
dicaman ayá imbagbagá
ditoy asaoam tapno inliolioagnaca.

Inpenpenmo ti ladingitmo
ingganat dita tanemmo
di maipalaoag toy bainco
ta naammoam piman toy palimedco.

Aoan laeng ti nadnadlaoco
á daques á rupa nga imparparangmo
binuebucudam ti tuocmo
ta annadam ti pannacabainco.

Dua á taoenen ti panesna
toy pagarian nga Hungria
nagalaguip nag-gu-urnungda
daguiti concejeros agcacangina.

Natinong nagnonommoanda
nga iti Ari mangasaoa
barbareng addanto pagtaoidenna
iti cetro quen corona.

Ti Emperador á catuganganna
casta met ti imbalacadna
nupay ti Ari incarina
á di agsublin nga mangasaoa.

Di maiccat iti naquemna
ti panangayatna quen Lilia
ngem turdan anusenna comá
ta pangdayaona ti laguip ni Nerina.

Agsipud ta nagaanamonganda
ti inna manen panangasaoa
apanna sinapul ni Lilia
didiay adayó á dagdaga.

Nupay sangapulo á taoenen ti napalabasen
ti panagayat ni Lilia saan nga nagbalio
isuna la nga inna babalaoen
ti quinababana di rumbeng.

Ta namenribu á caycayatna
no ni Hector maysa la nga agpalpalama
saan quet nga iti quina Arina
ti interesen calicagumanna.

Adú manen á susicda
toy Ari inabacna
dagus rinambacanda
ti maicadua manen á boda.

Agcadinamag ti pintasna
daytoy baró á reina
mainayonpay á gundaoayna
ti quinasaririt ti isipna.

Daguiti adú á cucuana
á taoidna quen marqueza
paglimos paguipaayna
cadaguiti marigatan aoan saranayna.

Napalalo á ladingitda
no malaguipda ni Nerina
sinarita amin ni Lilia
di panagsarac panaglinnaoagda.

Dimteng ti ragsacda
ta naganac ni reina Lilia
ti lalaqui ingguet lungpona
di masao ti yamanda.

Toy baquet á reina
naiduma met ti yamanna
ta nauray naquítana
ti príncipe nga apona.

Di maguibusan á isarita
ti rambac ti pagarianda
daguiti balud naluc-atanda
daguiti napanglao nalimosanda.

Ni Reina Doña Lilia
canayon n̄ga agsapa
iti jardin in agala
ti sabsabong nadumaduma.

Balangat ti pangaramidanna
ta idaton isarungcarda
isuda n̄ga agasaoa
iti tanem ni Doña Nerina.

Daytoy comá ti pagulidanan
daguiti babbai á naasaoa-án
tapno ornosda di mapilao
quen agbiagda á madaydayao.

Daytoy ti nagtonḡpalanna
ti pacasaritaán ti panagbiagda
ni Ari Hector quen Reina Lilia
ta napaypayso ti panagayan-ayatda.

